

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Перший проректор

Шинкарик М.І.

« 29 » серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з навчальної дисципліни «**Методологія наукових досліджень**»

ступінь вищої освіти – магістр

галузь знань **01**–«Освіта/Педагогіка»

спеціальність **015** – «Професійна освіта (сфера обслуговування)»

освітньо-професійна програма –«Фінансова грамотність»

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екз. (сем.)
Денна	1	1	30	15	5	4	156	210	-	1
Заочна	1	1	4	2	-	-	204	210	-	2

Тернопіль – ТНЕУ

2019

1. Опис дисципліни «Методологія наукових досліджень»

Дисципліна «Методологія наукових досліджень»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 7	галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка	Статус дисципліни обов'язкова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	спеціальність 015 – «Професійна освіта (сфера обслуговування)» освітньо-професійна програма – «Фінансова грамотність»	Рік підготовки – 1 курс Денна – 1 Заочна – 1 Семестр: Денна – 1 Заочна – 1,2
Кількість змістових модулів – 3	ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: Денна – 30 Заочна – 4 Практичні заняття: Денна – 15 Заочна – 2
Загальна кількість годин – 210		Самостійна робота: Денна – 156 Заочна – 204 Індивідуальна робота – 5 Тренінг – 4
Тижневих годин: Денна форма навчання - 14, з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Методологія наукових досліджень»

2.1. Мета вивчення дисципліни

«Методологія наукових досліджень» як дисципліна циклу загальної підготовки читається для магістрів професійної освіти та для магістрів освітніх, педагогічних наук. Її концептуальним підґрунтям є класична методологія наукового дослідження, що нині широко застосовується при написанні кваліфікаційних та наукових робіт (дипломних та магістерських, кандидатських та докторських дисертацій, фахових статей) і сприяє успішному вирішенню дослідницьких проблем, допомагає визначити об'єкт, предмет, мету, завдання, гіпотезу і методи дослідження та ефективно відстежити організацію його проведення.

Мета вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» – забезпечити здобуття студентами базових знань з методології, методики та організації наукової діяльності для упровадження результатів наукового пошуку у власну практичну діяльність; сформувати особистісну здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації; підвищити в майбутніх фахівців методологічну культуру та колективну мислєкомунікацію.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Для досягнення визначеної мети потрібно, щоб студенти магістратури: ознайомилися із сучасними методологічними концепціями, з основами методології наукового пізнання та з методикою наукових досліджень; виробили професійні норми ефективного здійснення методологічної роботи щодо відбору, систематизації, застосування методів, технологій і процедур наукового пізнання; сформували цілісне уявлення про науково-дослідницький процес та його цілі; набули дослідницьких навичок правильного виконання кваліфікаційних і наукових робіт, а також уміли критично оцінити методологічні стратегії сучасних наукових соціально-економічних та психолого-педагогічних досліджень.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність розробляти та управляти проектами. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: Основи наукових досліджень, Методи соціально-психологічних досліджень, Психодіагностика, Моделювання діяльності фахівця, Дидактичні системи у вищій школі.

2.5. Результати навчання:

- знати на рівні новітніх досягнень основні концепції сталого розвитку суспільства, освіти і методології наукового пізнання;
- уміти ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтовуючи й узагальнюючи інформацію для фахівців та широкого загалу;
- обирати оптимальну стратегію колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації комплексних проектів у галузі (за спеціалізацією) з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень;
- організувати освітній процес (співпрацю в команді) студентів, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати педагогічний контроль і моніторинг результатів їх навчання;
- використовувати освітні технології і забезпечувати їх навчально-методичний супровід з метою створення сприятливого освітнього середовища;
- аналізувати і оцінювати стан господарської діяльності підприємств галузі відповідно до спеціалізації та ризику за умов неповної інформації та суперечливих вимог;
- обґрунтовувати підприємницькі ідеї і обирати відповідне проектній діяльності програмне забезпечення та інструменти;
- уміти проводити експертну оцінку якості товарів і обслуговування у галузі спеціалізації;
- уміти використовувати сучасні методи обробки і інтерпретації інформації при проведенні інноваційної діяльності;
- уміти самостійно планувати виконання інноваційного завдання у виробничій сфері, формулювати висновки за його результатами та готувати результати розробок до оприлюднення.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Методологічні та філософські засади науки

Виникнення науки та її еволюція. Основні підходи до розуміння науки. Особливості наукової діяльності та наукового знання. Принципи та критерії наукового пізнання. Організація процесу наукового дослідження. Побудова наукової теорії. Гіпотеза, проблема, теорія. Проблема розвитку науки, науковий прогрес. Науки гуманітарні і природничі, технічні.

[1; 3; 6; 17; 18; 22]

Тема 2. Поняття «методологія» і «метод»: зміст, структура, обсяг

Роль і значення методології у розвитку сучасної науки. Сутність поняття «методологія». Методологія як вчення і наука про метод пізнання і перетворення світу. Методологія як основа професійної мислєдїяльності. Науковий зміст поняття «метод». Метод як конкретно-історичний спосіб освоєння дійсності. Загальна класифікація методів наукового дослідження. Експериментальні і допоміжні, філософські, загальнонаукові і спеціально-наукові, однозначно-детерміновані та імовірнісні методи.

[4; 5; 12; 15; 18; 19]

Змістовий модуль 2

Тема 3. Методологія як система наукових методів, прийомів, організаційних процедур і пошукових технік

Поняття про предмет методологічного аналізу. Теоретичні і прикладні, основні та додаткові методи наукового дослідження. Звичайне та інструментальне спостереження. Лабораторний і природний експерименти. Методи тестування, опитування, бесіди, аналізу продуктів діяльності, мисленнєвого експериментування, наукового проектування, прогностного моделювання, анкетування, кількісного і якісного аналізу даних.

[6; 8; 11; 20; 23]

Тема 4. Методологічна організація наукового дослідження

Послідовність проведення наукового дослідження. Завдання наукового дослідження. Структура кваліфікаційного дослідження та її аналіз: вступ, основна частина та її розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. У вступі обґрунтовуються: актуальність теми та сутність проблеми, зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами, мета і завдання, об'єкт і предмет, гіпотеза і методи дослідження, наукова новизна і практичне значення одержаних результатів, особистий внесок автора, апробація результатів та ключові слова. Оптимізація досліджуваних процесів. Формування абстрактного мислення, аналізу та синтезу в процесі організації наукового дослідження.

[2; 7; 9; 11; 13; 20; 22]

Тема 5. Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу

Способи пошуку наукової інформації. Патентний пошук. Пошук інформації за допомогою комп'ютерних засобів. Інформаційно-пошукові комп'ютерні системи. Пошукова система в Інтернеті. Інші способи пошуку інформації. Обробка наукової інформації. Вивчення наукової літератури. Удосконалення методики читання. Засвоєння матеріалу. Методологічна рефлексія у науково-дослідній діяльності.

[1; 2; 3; 9; 11; 17; 23]

Тема 6. Наукові публікації та особливості оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження

Форма наукових публікацій. Підготовка наукових матеріалів. Наукова стаття. Робота над статтею. Авторство публікації. Повнота освітлення існуючих фактів і уявлень. Оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження. Основи наукової етики. Етика взаємин науки і суспільства. Порушення наукової етики. Раціоналізація праці молодого вченого. Природний денний ритм і графік працездатності. Планування та організація розкладу дня. Основи планування роботи. Морально-етичний кодекс дослідника.

[4; 8; 9; 20; 22]

Змістовий модуль 3

Тема 7. Методологія науково-дослідницьких програм і суспільна практика

Теорія, методологія, технологія і практика як галузі науки, їх особливості та взаємодоповнення. Модель взаємозумовленого генезису науки і практики. Поняття про

науковий план і науковий проект. Соціокультурний контекст розвитку науково-дослідницьких програм.

[2; 7; 9; 13; 14; 15]

Тема 8. Кваліфікаційне дослідження: методологічні підходи до його проведення

Основні риси кваліфікаційного дослідження. Атестаційна магістерська робота. Вимоги до атестаційної магістерської роботи. Вимоги до структури атестаційної магістерської роботи. Дисертація на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії та докторська дисертація. Структура дисертації на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії та доктора наук. Наукова новизна і практична значимість дисертаційної роботи. Вимоги до написання дисертації. Підготовка до захисту. Типові помилки при викладенні результатів дисертації.

[2; 6; 9; 14; 20; 24]

Тема 9. Формування готовності майбутнього фахівця до саморозвитку та самовдосконалення у контексті розвитку методології педагогічної науки та професійної діяльності

Національна доктрина розвитку освіти в Україні. Соціально-культурна парадигма розвитку освіти та її методологічний аналіз. Порівняння традиційної та інноваційної освітніх систем. Саморозвиток та самовдосконалення особистості фахівця. Визначення власних професійних цілей.

[8; 10; 13; 14; 24]

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Методологія наукових досліджень»

денна форма навчання

Тема	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Контрольні заходи
<i>Змістовий модуль 1</i>					
Тема 1. Методологічні та філософські засади науки	4	1	-	15	
Тема 2. Поняття «методологія» і «метод»: зміст, структура, обсяг	4	1	1	16	
Тема 3. Методологія як система наукових методів, прийомів, організаційних процедур і технік	4	2	1	17	Модуль 1 2 год.
<i>Змістовий модуль 2</i>					
Тема 4. Методологічна організація наукового дослідження	4	2	1	17	
Тема 5. Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу	2	2		17	
Тема 6. Наукові публікації та особливості оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження	2	1		17	
<i>Змістовий модуль 3</i>					
Тема 7. Методологія науково-дослідницьких програм і суспільна практика	2	2	-	17	

Тема 8. Кваліфікаційне дослідження: методологічні підходи до його проведення	4	2	1	17	Модуль 2 (РКР) – 2 год.
Тема 9. Формування готовності майбутнього фахівця до саморозвитку та самовдосконалення у контексті розвитку методології педагогічної науки та діяльності.	4	2	1	17	Модуль 3 (КПЗ) – 2 год.
Разом	30	15	5	160	

заочна форма навчання

Тема	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Тема 1. Методологічні та філософські засади науки	–	–	22	–	–
Тема 2. Поняття «методологія» і «метод»: зміст, структура, обсяг	2	–	22	–	–
Тема 3. Методологія як система наукових методів, прийомів, організаційних процедур і технік	–	–	22	–	–
Тема 4. Методологічна організація наукового дослідження	–	–	22	–	–
Тема 5. Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу	–	–	22	–	–
Тема 6. Наукові публікації та особливості оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження	–	–	22	–	–
Тема 7. Методологія науково-дослідницьких програм і суспільна практика	–	–	22	–	–
Тема 8. Кваліфікаційне дослідження: методологічні підходи до його проведення	2	2	25	–	–
Тема 9. Формування готовності майбутнього фахівця до саморозвитку та самовдосконалення у контексті розвитку методології педагогічної науки та діяльності.	–	–	25	–	–
Разом	4	2	204	–	–

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття № 1

Тема. Методологічні та філософські засади науки

Питання для обговорення:

1. Виникнення та еволюція науки.
2. Особливості наукової діяльності та наукового знання.
3. Принципи такритерії наукового пізнання. Види та ознаки наукового дослідження.
4. Науки гуманітарні і природничі, технічні.
[1; 3; 6; 17; 18; 22]

Практичне заняття № 2

Тема. Поняття «методологія» і «метод»: зміст, структура, обсяг

Питання для обговорення:

1. Методологічна організація суспільно-гуманітарних наук (економіка, соціологія, психологія, політологія, педагогіка).
2. Визначення предмета і методу вищеназваних наук.
3. Науковий метод як синтез окремої методології, методики і прийомів дослідження.
[4; 5; 12; 15; 18; 19]

Практичне заняття № 3

Тема. Методологія як система наукових методів і прийомів, організаційних процедур і технік

Питання для обговорення:

1. Технологічний цикл дослідницьких дій науковця під час пізнання явищ дійсності:
 - а) перший етап – вибір предмета дослідження та первинний аналіз його сутності,
 - б) другий етап – теоретичне дослідження, або теоретизація предмета,
 - в) третій етап – емпіричне дослідження сутності предмета,
 - г) четвертий етап – аналіз, інтерпретація та тлумачення змістовних та формально-логічних даних наукового пошуку.
2. Методи наукового проектування та моделювання, їх сутність і сфера застосування.
3. Дослідження інтелектуального розвитку з допомогою фундаментальних тестів (методологічна оцінка IQ-показника)
[6; 8; 11; 20; 23]

Практичне заняття № 4

Тема. Методологічна організація наукового дослідження

Питання для обговорення:

1. Послідовність проведення наукового дослідження.
2. Структура кваліфікаційного дослідження та її аналіз.
3. Оптимізація досліджуваних процесів.
4. Формування абстрактного мислення, аналізу та синтезу в процесі організації наукового дослідження.
[2; 7; 9; 11; 13; 20; 22]

Практичне заняття № 5

Тема. Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу

Питання для обговорення:

1. Способи пошуку наукової інформації.
2. Обробка наукової інформації.
3. Вивчення наукової літератури.
4. Методологічна рефлексія у науково-дослідній діяльності.
[1; 2; 3; 9; 11; 17; 23]

Практичне заняття № 6

Тема. Наукові публікації та особливості оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження

Питання для обговорення:

1. Підготовка наукових матеріалів. Повнота освітлення існуючих фактів і уявлень.
2. Оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження
3. Раціоналізація праці молодого вченого. Природний денний ритм і графік працездатності.
4. Основи наукової етики. Порушення наукової етики. Морально-етичний кодекс дослідника.
[4; 8; 9; 20; 22]

Практичне заняття № 7

(для магістрів освітньо-професійної програми «Інформаційне забезпечення управління та електронне урядування»)

Тема. Методологія науково-дослідних програм і суспільна практика

Питання для обговорення:

1. Складання плану експериментального дослідження, де кожен студент даної освітньої програми обирає проблемну тему самостійно:
 - вибір і формулювання наукової проблеми,
 - визначення мети, об'єкта і предмета дослідження,
 - формулювання низки гіпотез і завдань дослідження,
 - визначення незалежної і залежної змінних,
 - набір методів дослідження,
 - технологія науково-дослідницької діяльності,
 - одержані результати та їх наукова інтерпретація,
 - наукова новизна і практична значущість результатів,
 - висновки, узагальнення, рекомендації.
2. Логіка наукового дослідження як завершена послідовність постановки і розв'язку актуальних проблем, обґрунтування й доведення гіпотез.
[2; 7; 9; 13; 14; 15]

Практичне заняття № 7.1

(для магістрів освітньо-професійної програми «Організація туристичного обслуговування»)

Тема. Методологія науково-дослідних програм і суспільна практика

Питання для обговорення:

1. Складання плану експериментального дослідження, де кожен студент даної освітньої програми обирає проблемну тему самостійно :
 - вибір і формулювання наукової проблеми,
 - визначення мети, об'єкта і предмета дослідження,
 - формулювання низки гіпотез і завдань дослідження,
 - визначення незалежної і залежної змінних,
 - набір методів дослідження,
 - технологія науково-дослідницької діяльності,
 - одержані результати та їх наукова інтерпретація,
 - наукова новизна і практична значущість результатів,
 - висновки, узагальнення, рекомендації.
2. Логіка наукового дослідження як завершена послідовність постановки і розв'язку актуальних проблем, обґрунтування й доведення гіпотез.
[2; 7; 9; 13; 14; 15]

Практичне заняття № 7.2

(для магістрів освітньо-професійної програми «Фінансова грамотність»)

Тема. Методологія науково-дослідних програм і суспільна практика

Питання для обговорення:

1. Складання плану експериментального дослідження, де кожен студент даної освітньої програми обирає проблемну тему самостійно:
 - вибір і формулювання наукової проблеми,
 - визначення мети, об'єкта і предмета дослідження,
 - формулювання низки гіпотез і завдань дослідження,

- визначення незалежної і залежної змінних,
- набір методів дослідження,
- технологія науково-дослідницької діяльності,
- одержані результати та їх наукова інтерпретація,
- наукова новизна і практична значущість результатів,
- висновки, узагальнення, рекомендації.

2. Логіка наукового дослідження як завершена послідовність постановки і розв'язку актуальних проблем, обґрунтування й доведення гіпотез.

[2; 7; 9; 13; 14; 15]

Практичне заняття № 8

Тема. Кваліфікаційне дослідження: методологічні підходи до його проведення

Питання для обговорення:

1. Основні характеристики кваліфікаційного дослідження.
2. Атестаційна магістерська робота.
3. Дисертація на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії та доктора наук.
4. Підготовка до захисту.
5. Типові помилки при викладенні результатів дослідження.

[2; 6; 9; 14; 20; 24]

Практичне заняття № 9

Тема. Формування готовності майбутнього фахівця до саморозвитку та самовдосконалення у контексті розвитку методології педагогічної науки та професійної діяльності

Питання для обговорення:

1. Національна доктрина розвитку освіти в Україні.
2. Соціально-культурна парадигма розвитку освіти та її методологічний аналіз. Порівняння традиційної та інноваційної освітніх систем.
3. Саморозвиток та самовдосконалення особистості фахівця. Визначення власних професійних цілей.

4. Дослідження соціального розвитку з допомогою опитувальників та анкет:

- інструкція до опитувальників,
- процедура опитування (анкетування) та правила заповнення бланків відповідей,
- первинна кількісна обробка результатів опитування,
- нормування результатів опитування,
- якісна обробка результатів та інтерпретація кількісних показників,
- формулювання висновків і рекомендацій.

5. Методологічний аналіз дослідницьких стратегій.

[8; 10; 13; 14; 24]

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

КПЗ виконується студентами у формі аналізу та інтерпретації завдань та результатів мислєдїяльнїсних інтерактивних ігор, що стосуютьсї навчальної дисциплїни. Для цього розроблено низку тестів, ігор, тренїнгів.

Варїанти КПЗ

1. Проблема мого квалїфікаційного дослідження у контексті історичного розвитку педагогічної думки в Україні.
2. Методологічні підходи у вивченні педагогічних явищ та процесів (на прикладі власного дослідження).
3. Інформаційний підхід у педагогічному дослідженні (на прикладі власного дослідження).

4. Методологічна компетентність дослідника.
5. Етика й естетика науки і науково-педагогічного дослідження.
6. Науковий стиль і наукові жанри (на прикладі власного дослідження).
7. Проблема зарубіжних публікацій у галузі педагогічних наук.
8. Технології моделювання науково-педагогічного дослідження.
9. Формування готовності до науково-педагогічної діяльності.
10. Критерії результативності науково-педагогічного дослідження.
11. Класифікаційні схеми методів наукового дослідження та їх інтерпретація.
12. Методи наукового проектування та моделювання, їх сутність і сфера застосування.
13. Методологічна оцінка IQ-показника.
14. Дослідження соціального розвитку за допомогою опитувальників
15. Дослідження соціального розвитку за допомогою анкет.
16. Програма виходу України з економічної кризи, створена шляхом змодельованої колективної мислєдїяльності.
17. Стратегії управління реформування системи освіти «згори» і «знизу» та умови їх взаємодоповнення.
18. Науково-дослідна програма як найвищий рівень розвитку сучасної науки.
19. Принципи та закономірності наукової творчості.
20. Структура монографічного дослідження та її аналіз: вступ, основна частина та її розділи, висновки, список використаних джерел та додатки.
21. Експериментальні методи.
22. Допоміжні методи.
23. Філософські методи.
24. Загальнонаукові та спеціально-наукові методи.
25. Однозначно-детерміновані та імовірнісні методи.

7. Самостійна робота студентів

№ п/п	ТЕМА	Денна форма навчання
1	Поняття «методологія» і «метод» та їх зміст, структура, обсяг	7
2	Методологія як система наукових методів і прийомів, організаційних процедур і пошукових технік	7
3	Методологія науки і методологічна робота у сфері пізнавальної творчості	7
4	Класифікація методологій філософії науки і фундаментальне експериментування	7
5	Методологія науково-дослідницьких програм і суспільна практика	7
6	Методологія наукових досліджень у сфері економіки	7
7	Методологія наукових досліджень у сфері освіти	7
8	Креативний підхід у науковому дослідженні	7
9	Інформаційний підхід у науковому дослідженні	7
10	Провідні методологічні принципи. Принцип об'єктивності	7
11	Методологічний принцип організації, побудови й функціонування наукового знання	7
12	Роль і сутність класифікації наук	7
13	Організація наукового дослідження у зарубіжній педагогічній науці	7
14	Особливості наукового дослідження в умовах інформаційного суспільства	7
15	Характеристика методів історико-педагогічного дослідження	7
16	Моделювання в науковому дослідженні	7
17	Інноваційні освітні технології в експериментальному науковому	7

	дослідженні та їх перевірка	
18	Математичне опрацювання результатів педагогічного дослідження	7
19	Комп'ютерні технології як інструментарій педагогічного дослідження	7
20	Оцінювання результатів науково педагогічного дослідження	7
21	Організація творчої діяльності дослідника	6
22	Робочий час та організація праці науковця	6
23	Особистий архів (бібліотека) наукового працівника	4
Разом		156

8. Тренінг з дисципліни

Організація і проведення тренінгу (4 год.)

Тематика:

1. Написання тез. Робота над написанням наукових статей.

1. Одним із видів наукового підходу до практичних завдань курсу є написання тез. Тези розглядаємо як чітко і коротко сформульовані основні положення наукової роботи, доповіді, повідомлення, статті. Значимість таких положень полягає у тому, що весь великий та достатньо чималий матеріал подається у вигляді коротких, послідовних формулювань.

Написання тез формує у студентів здатність самостійно мислити, аналізувати, а також сприяє накопиченню досвіду вивчення та критичного аналізу наукової літератури.

Обсяг тез повинен бути не меншим ніж дві сторінки друкованого тексту. Можливе оформлення, як рукописним текстом так і друкованим, на білих стандартних аркушах паперу.

2. Робота над статтями.

Для майбутнього вченого важливо оволодіти технікою написання статей і підготовки доповідей на конференціях не тільки з точки зору задоволення вимог стосовно кількості та рівня публікацій, а й з позицій сприйняття їх слухачами та читачами. Це зобов'язує до певної логіки побудови доповіді чи статті, високої вимогливості до їх форми, стилю і мови.

Опублікувати статтю – означає зробити даний матеріал надбанням фахівців для використання в їхній роботі. Для написання статті передусім треба розробити план. Для статті план має виглядати так:

1) вступ – постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими практичними завданнями (5-10 рядків);

2) останні дослідження і публікації, на які спирається автор, виділення невирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується дана стаття (звичайно ця частина статі становить близько 1/3 сторінки); її можна назвати «вихідні передумови»;

3) формулювання цілей статті (постановка завдання); вказаний розділ вельми важливий, бо з нього читач визначає корисність для себе пропонованої статті; мета статті впливає з постановки загальної проблеми і огляду раніше виконаних досліджень, тобто дана стаття має на меті ліквідувати якісь «білі плями» у загальній проблемі (5-10 рядків);

4) виклад власне матеріалу дослідження. Невеликий обсяг статті потребує виділення головного у матеріалах дослідження;

5) на закінчення наводяться висновки з даного дослідження і стисло подаються перспективи подальших розвідок у цьому напрямку.

3. Представлення результатів власних досягнень у вигляді готової тези чи статті

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;

- залікове модульне тестування та опитування;
- командні проекти;
- техніки ефективного публічного виступу,
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- портфоліо;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Методологія наукових досліджень» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

(%)

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КППЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20 %	20 %	20 %	40%
8 тиждень	15 тиждень	16 тиждень	Згідно розкладу

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-58	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Друковані роздаткові матеріали	1-9
2.	Методичні матеріали для проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи	8
3.	Електронний варіант лекцій	1-9
4.	Електронний варіант практичних занять	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Андрійчук В. Г. Сутнісний аспект методології наукових досліджень. *Економіка АПК*, 2016. №7. 87-94.

2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. 278с.
3. Козловський Ю. М. Методологія педагогічного дослідження: навч. посіб. Львів : Вид. Львівської політехніки, 2018. 196 с.
4. Малигіна В. Д., Холодова О. Ю., Акімова Л. М. Методологія наукових досліджень : моногр. Рівне : НУВГП, 2016. 247 с.
5. Мочерний С. Поняття «методологія» та його структура. *Психологія і суспільство*, 2002. №2. С. 58–82.
6. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
7. Основи науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. / І. П. Аносов, М. В. Елькін, М. М. Головова, А. А. Коробченко. Мелітополь : ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2015. 218 с.
8. Ребуха Л. З., Боршуляк Н. С. Теоретико-методологічні основи професійно-педагогічної освіти. *Сучасна освіта: методологія, теорія, практика: матеріали III всеукр. наук.-практ. конф. (з міжнар. участю). (Дніпро, 12 бер. 2020 р.)*. Дніпро: ПУ «ВНЗ «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана», 2020. С. 98-99.
9. Ребуха Л. З. Академічна доброчесність як важлива умова розвитку освіти і науки в Україні. Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 04.11–15.11.2019) / Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці», Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського, Фундація ADD. Варшава, 2019. С. 117–121
10. Ребуха Л. З., Кизима Т. О., Гомотюк Т. О. Професійна освіта: принципи формування професійної грамотності у майбутніх фахівців економічних спеціальностей. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Випуск 25. Т. 3. С. 87-90
11. Ребуха Л. З. Методологія наукових досліджень: способи пошуку та опрацювання наукової інформації. Наукові записки / Ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. Випуск 189. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2020. С. 32-29
12. Федішин І. Б. Методологія та організація наукових досліджень (опорний конспект лекцій для магістрів напрямку «Менеджмент»). Тернопіль, ТНТУ імені Івана Пулюя, 2016. 116 с
13. Фурман А. В., Ребуха Л. З. Складники і форми методологічної організації комплексної гуманітарної експертизи. *Науковий огляд*. 2018. № 4 (47).
14. Фурман А. В. Методолог – професія майбутнього. *Психологія і суспільство*. 2016. №1. С. 16–42.
15. Фурман А. В. Модульно-розвивальний оргпростір методологування: ідея мислевчинення. *Психологія і суспільство*. 2016. №4. С. 29–31.
16. Цехмістрова Г. С. Методологія та організація наукових досліджень. К. : Слово, 2012. 352с.
17. Чернілевський Д. В., Антонова О. Є., Барановська Л. В. Методологія наукової діяльності: навч. посіб.: вид. 2-ге, допов. Вінниця: Вид-во АМСКП, 2010. 484 с.
18. Чуйко В. Чотири методології філософії науки: особливості та сфери застосування. *Філософська думка*. 2000. №1. С. 3–26.
19. Щедровицький Г. П. Філософія. Наука. Методологія. М.: Шк. культ. полит. 1997. 656 с.
20. Flick U. *Introducing research methodology: A beginner's guide to doing a research project*. Sage. 2015.
21. Igwenagu Ch. *Fundamentals of research methodology and data collection*. LAP LAMBERT Academic Publishing, 2016.
22. Janicka-Panek T. Jednostka jako podmiot badań pedagogicznych i społecznych. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Педагогічні науки, 2017. Випуск 1(87). 5–10. <http://eprints.zu.edu.ua/24887/1/3.pdf>

23. Kumar R. *Research methodology: A step-by-step guide for beginners*. Sage Publications Limited, 2019.
24. Pruzan P. *Research methodology: the aims, practices and ethics of science*. Springer, 2016.